

Raport o sytuacji w sektorze SKOK po I kwartale 2016 r.

Departament Bankowości Spółdzielczej i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych
Warszawa, lipiec 2016

Najważniejsze spostrzeżenia i wnioski

Na koniec I kwartału 2016 r. działalność prowadziło 45 kas, w stosunku do końca 2015 r. ich liczba zmniejszyła się o trzy (SKOK Wyszyńskiego została przejęta przez bank, a działalność SKOK Kujawiak i SKOK Polska została zawieszona).

W II kwartale 2016 roku nastąpiły podobne zmiany: jedna kasa została przejęta przez bank (SKOK Powszechna), a działalność dwóch kas (SKOK Jowisz, SKOK Arka) została zawieszona. Łącznie w okresie sprawowania nadzoru przez KNF do końca czerwca 2016 r. w ramach procesów restrukturyzacyjnych sektora skok – liczba kas działających zmniejszyła się o 13, w tym: 5 kas zostało przejętych przez banki (SKOK św. Jana z Kęt, SKOK Kopernik, SKOK Wesoła, SKOK Wyszyńskiego i SKOK Powszechna), jedna kasa (SKOK Kwiatkowskiego) przejęła inną kasę (SKOK Siarkopol), jedna kasa (SKOK Szopienice) połączyła się z inną kasą (SKOK Dziedzice) oraz działalność sześciu kas została zawieszona (SKOK Wspólnota, SKOK Wołomin, SKOK Kujawiak, SKOK Polska, SKOK Jowisz, SKOK Arka), a właściwe sądy ogłosiły upadłość tych kas.

W I kwartale 2016 r. sektor skok wykazał spadek aktywów o 1,4%, wynikający głównie ze spadku wartości depozytów o 1,1% oraz spadku funduszy własnych o ok. 6,5%. Wartość portfela pożyczkowo – kredytowego netto wzrosła o 0,3%, a liczba członków kas obniżyła się o ok. 4 tys., tj. 0,2%

Zgodnie ze sprawozdawczością kas, na koniec I kwartału 2016 roku:

- fundusze własne kas prowadzących działalność obniżyły się z 517 mln zł do 483 mln zł pomimo udzielenia znaczącej pomocy przez Kasę Krajową ,
 - współczynnik wypłacalności sektora obniżył się o 0,27 p.p. do 4,6%,
- przy czym dane te nie uwzględniają wszystkich korekt wynikających z ustaleń inspekcji UKNF przeprowadzonych w kasach (od 2013 r. kontrole UKNF przeprowadzono w 36 kasach posiadających łącznie 96% aktywów sektora skok).

Zgodnie z ustaleniami kontroli UKNF, wyniki finansowe niektórych kas na daty inspekcji powinny zostać skorygowane (obniżone) o łączną kwotę 483 mln zł. Wartość funduszy własnych kas po uwzględnieniu korekt kontroli - biorąc pod uwagę dane na koniec marca 2016 r. - obniżyłaby się do (+) 0,2 mln zł, a współczynnik wypłacalności byłby bliski zeru.

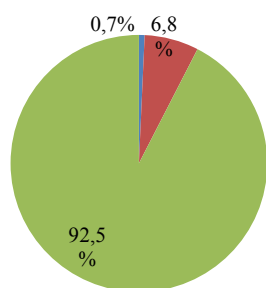
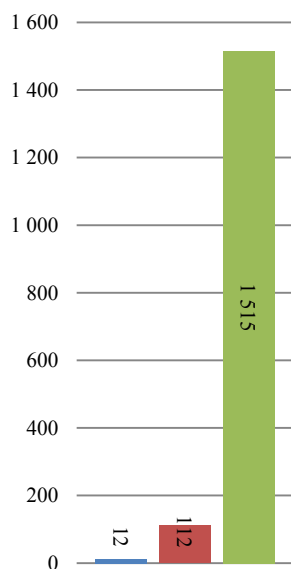
W I kwartale 2016 r. nastąpił spadek wartości portfela należności przeterminowanych o 98 mln zł tj. o 4,5%. Jednocześnie, wartość portfela pożyczek i kredytów brutto spadła o 289 mln zł, tj. o 3,7%.

Na koniec marca 2016 r. 36 kas oraz Kasa Krajowa było objętych postępowaniami naprawczymi, a do daty sporządzenia niniejszej informacji, programy naprawcze 10 kas uzyskały akceptację KNF.

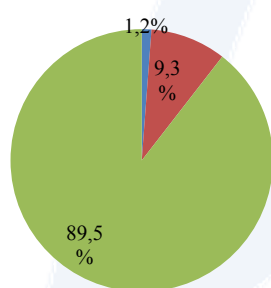
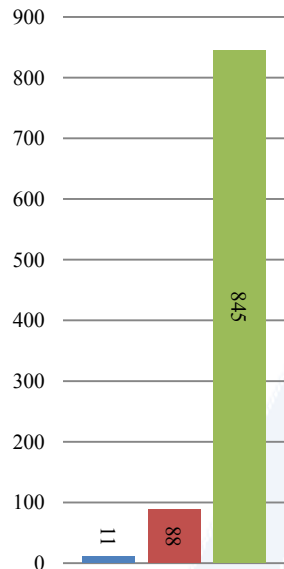
Sektor skok na tle sektora finansowego

Podstawowe dane finansowe (w mld zł)

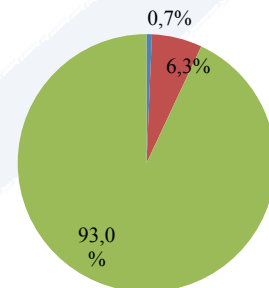
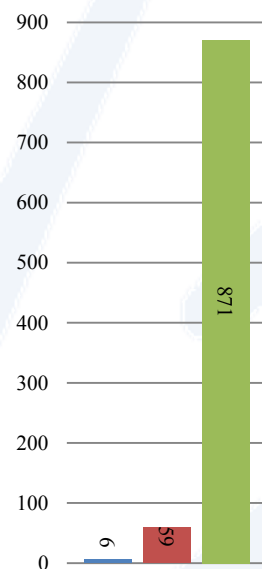
Aktywa

Portfel depozytów

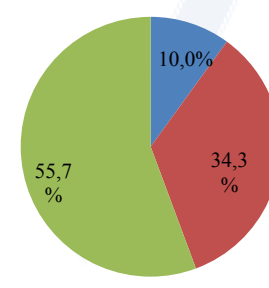
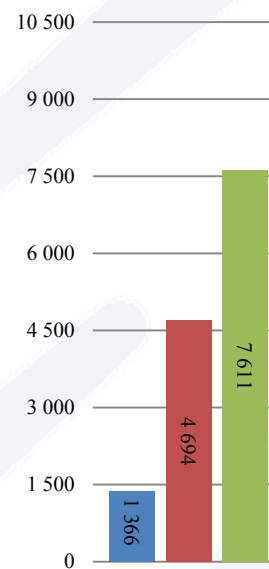

Portfel kredytów

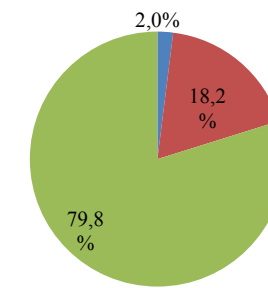
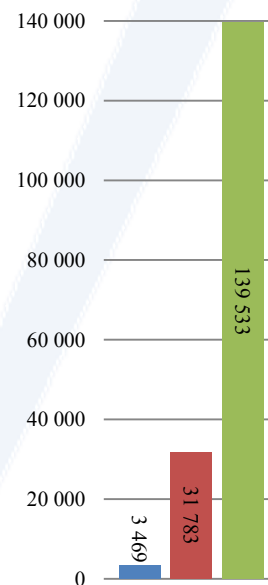

Organizacja sprzedaży

Liczba placówek

Liczba pracowników

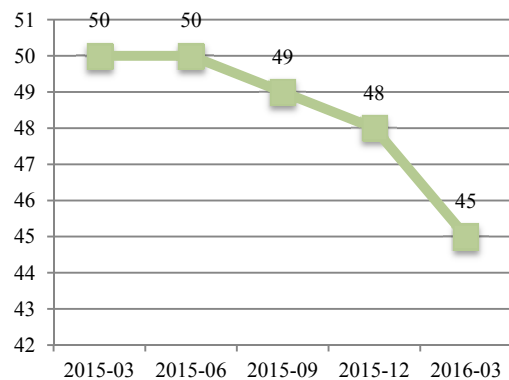
■ SKOK

■ Banki Spółdzielcze

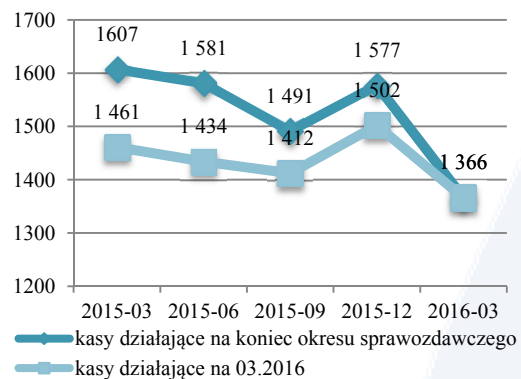
■ Banki Komercyjne

Podstawowe informacje o skok (1)

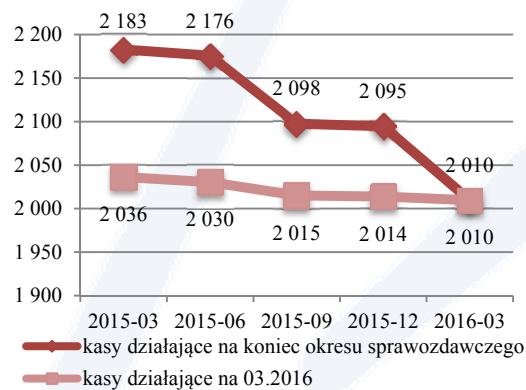
Liczba kas prowadzących działalność

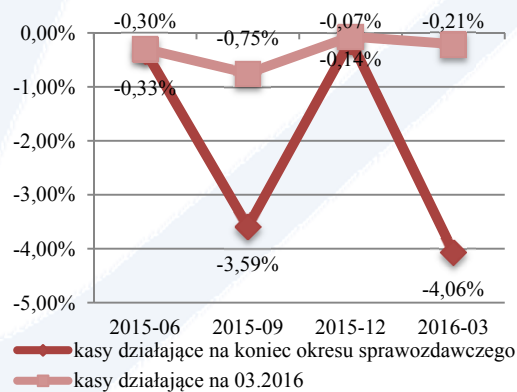
Liczba placówek kas

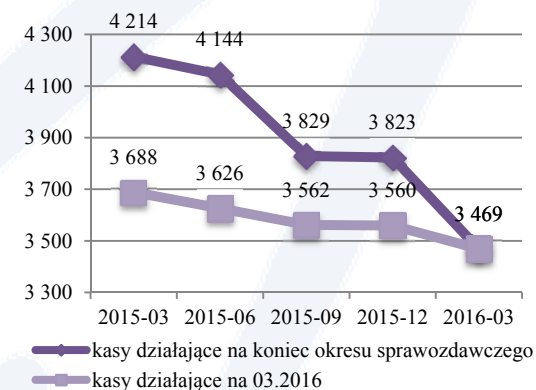
Liczba członków kas (w tys.)

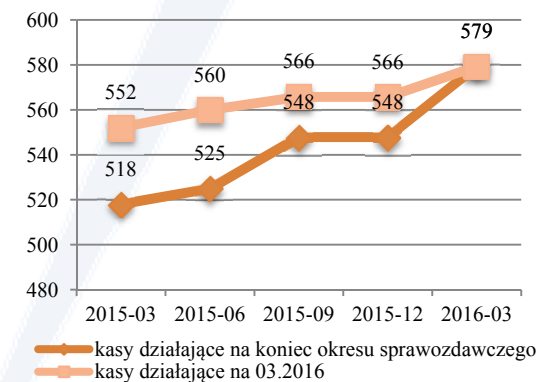
Liczba członków kas - dynamika zmian

Zatrudnienie w kasach (ilość etatów)

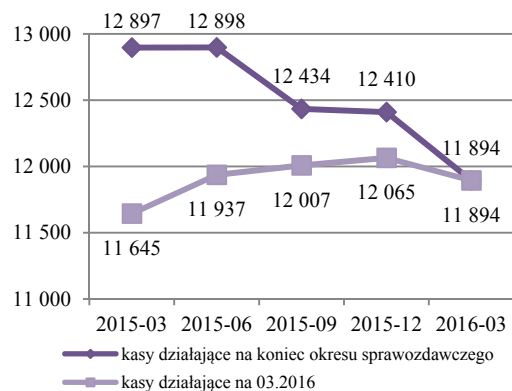

Liczba członków na jednego pracownika

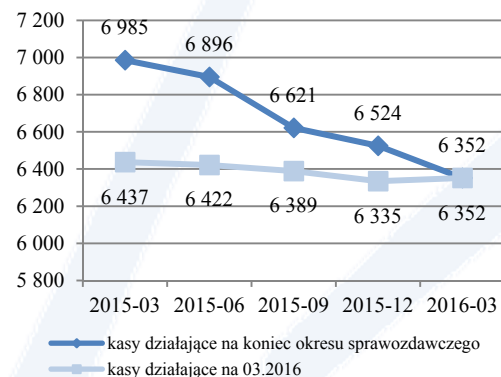

Podstawowe informacje o skok (2)

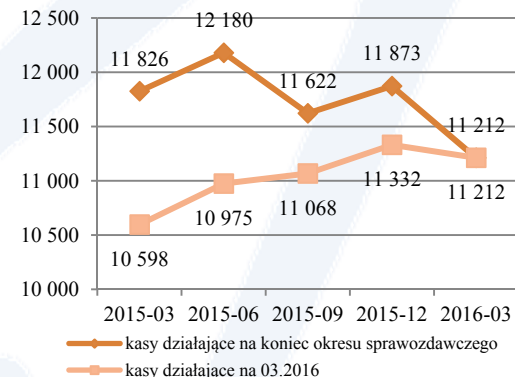
Aktywa kas (w mln zł)

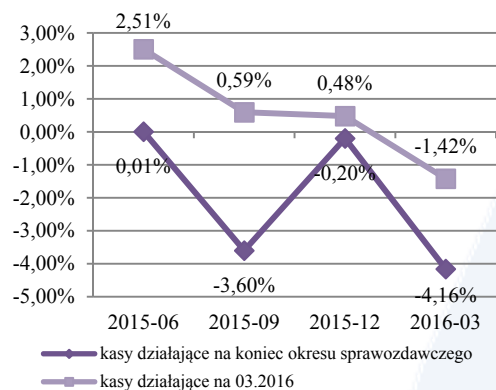
Pożyczki i kredyty kas (w mln zł)

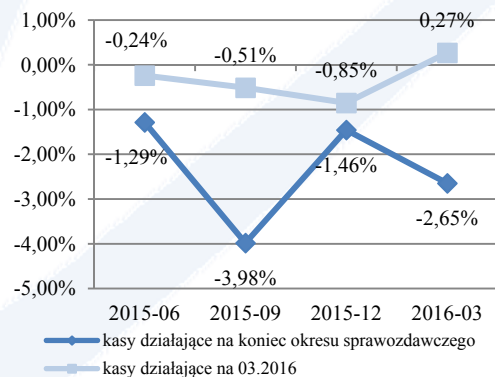
Depozyty (w mln zł)

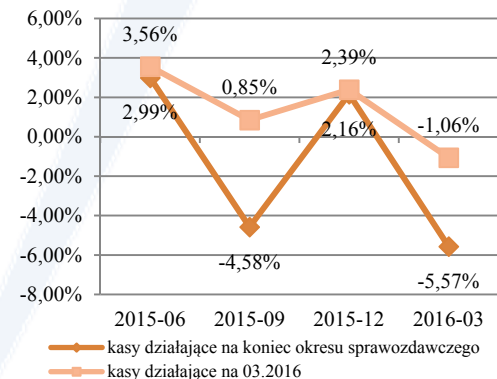
Aktywa - dynamika zmian

Pożyczki i kredyty kas - dynamika zmian

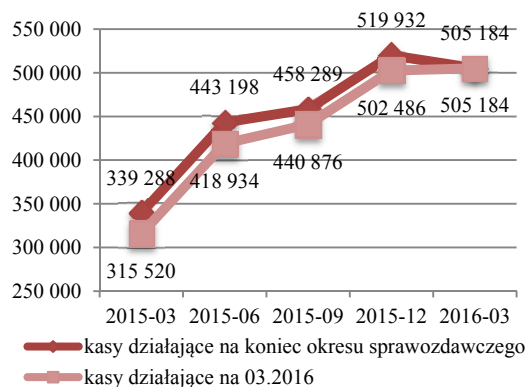

Depozyty - dynamika zmian

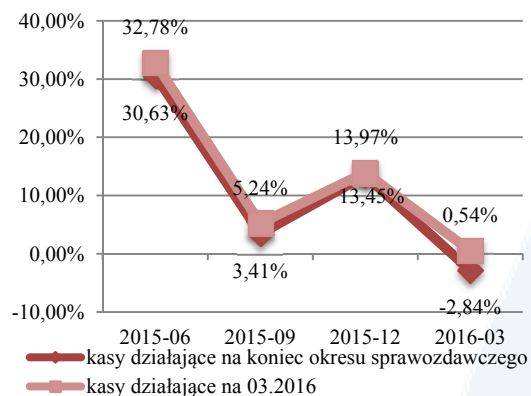

Fundusz udziałowy i zasobowy skok

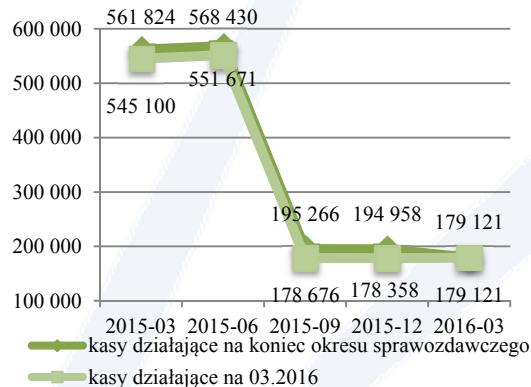
Wartość udziałów członkowskich (w tys. zł)

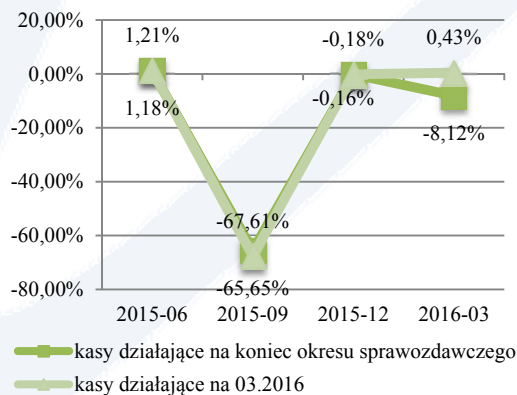
Wartość udziałów członkowskich – dynamika zmian

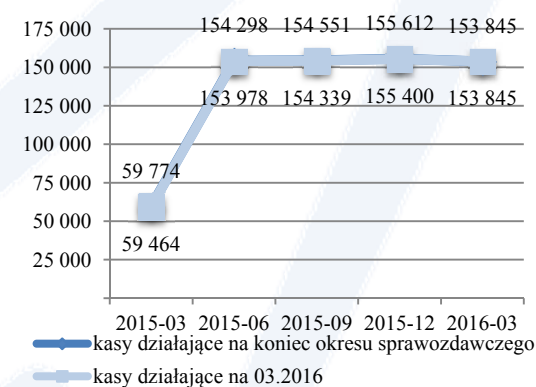
Wartość funduszu zasobowego (w tys. zł)

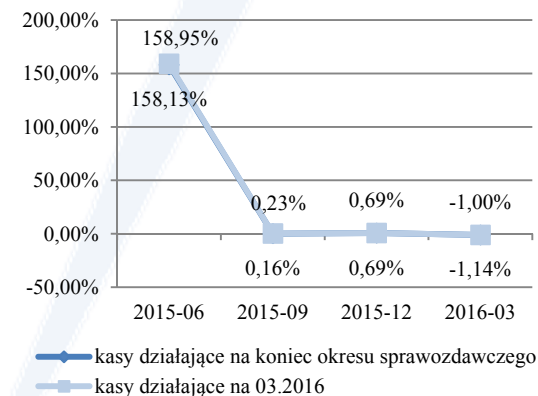
Fundusz zasobowy - dynamika zmian

Liczba zadeklarowanych udziałów (w tys.)

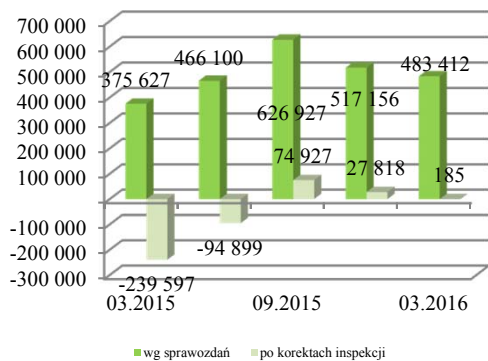

Liczba zadeklarowanych udziałów - dynamika zmian

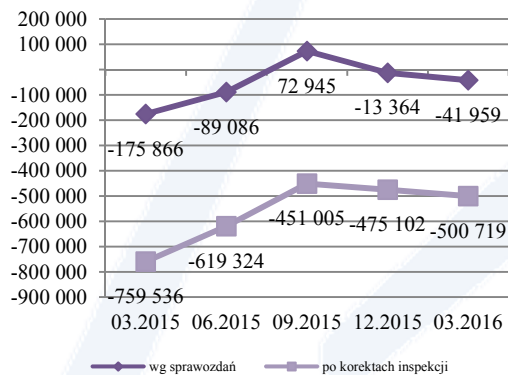

Adekwatność kapitałowa (1)

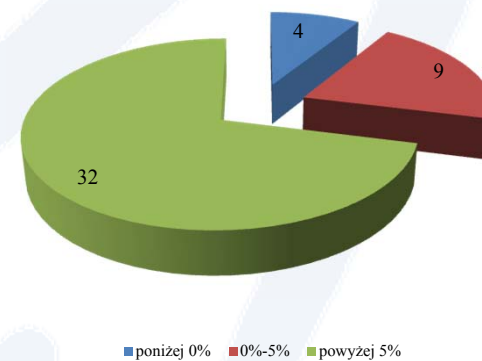
Wysokość funduszy własnych w skok(tys. zł)

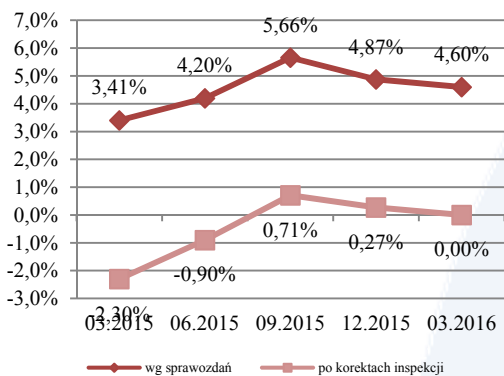
Niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego w sektorze skok (w tys. zł)

Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności

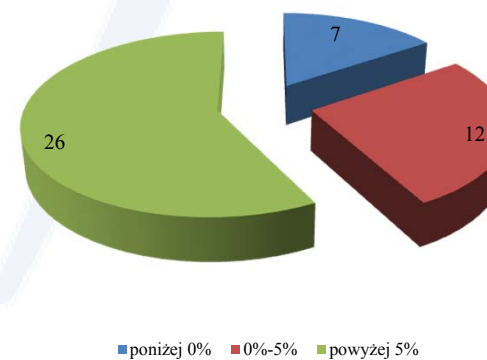

Współczynnik wypłacalności w systemie skok

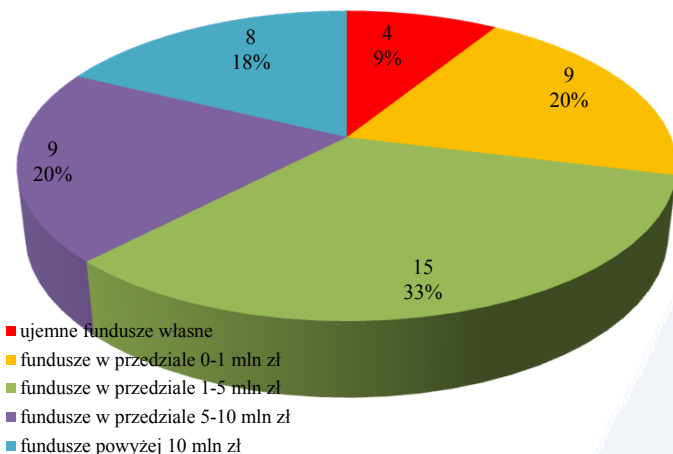
Spadek wartości funduszy własnych wynikał z pogarszającej się rentowności działalności sektora skok pomimo otrzymanego od Kasy Krajowej wsparcia kapitałowego poprzez wykup udziałów nadobowiązkowych.

Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności po uwzględnieniu korekt inspekcji UKNF

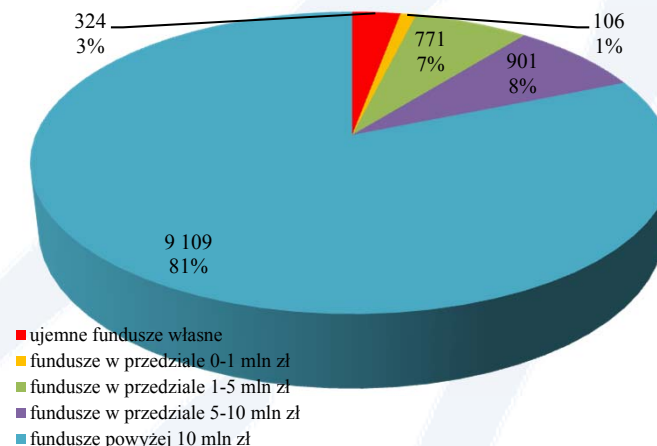

Adekwatność kapitałowa (2)

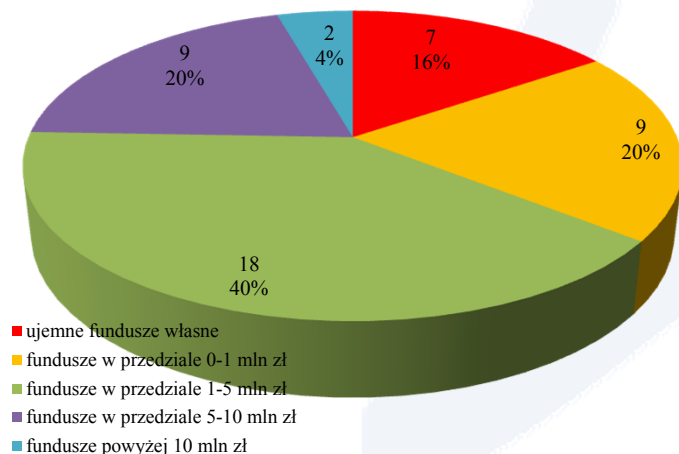
Sektor kas z uwzględnieniem wysokości funduszy własnych
(wg ustawy o skok)

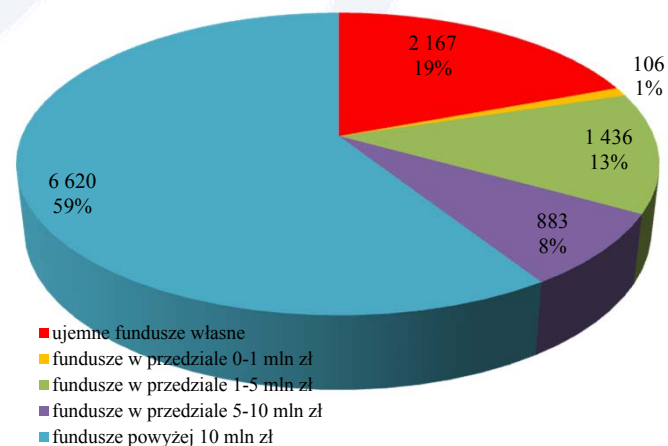
Depozyty w kasach pod względem poziomu funduszy własnych –
wg ustawy o skok (w mln zł)

Sektor kas z uwzględnieniem wysokości funduszy własnych
(wg ustawy o skok) po uwzględnieniu korekt inspekcji

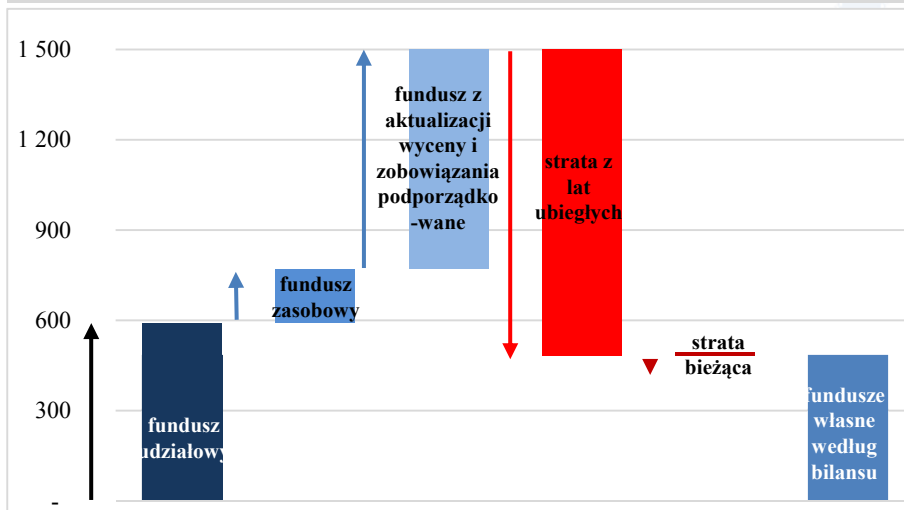

Depozyty w kasach pod względem poziomu funduszy własnych –
wg ustawy o skok (w mln zł) po uwzględnieniu korekt inspekcji

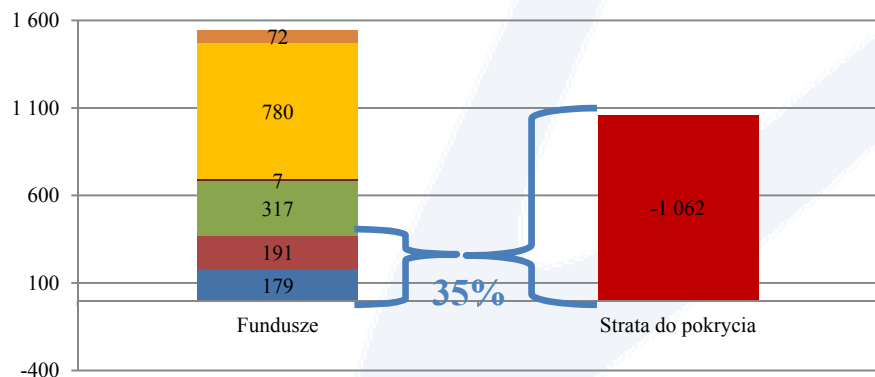

Adekwatność kapitałowa (3)

Struktura funduszy własnych kasy działającej na koniec marca 2016 r. (dane w mln zł)

Wielkość możliwej do pokrycia straty z lat ubiegłych z funduszy własnych - kasy działającej na koniec marca 2016 r. (dane w mln zł)

- dodatkowa kwota odpowiedzialności członków
- fundusz z aktualizacji wyceny
- Zobowiązania podporządkowane
- udziały objęte przez KK
- fundusz udziałowy (bez udziałów z KSKOK)
- fundusz zasobowy

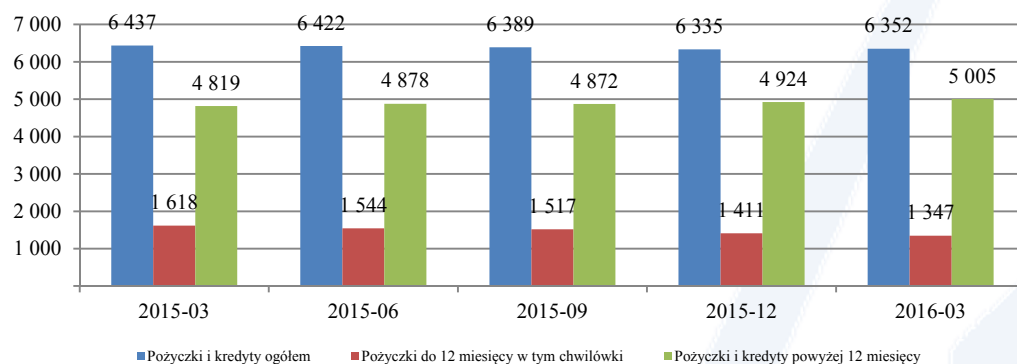
Struktura funduszy własnych kasy działającej na koniec marca 2016 r. (dane w tys. zł)

Wyszczególnienie	03.2016
Fundusz zasobowy	179 121
Fundusz udziałowy (bez udziałów z KSKOK)	190 667
Fundusz udziałowy (udziały objęte przez KK)	317 036
Zobowiązania podporządkowane	6 729
Fundusz z aktualizacji wyceny	779 547
Dodatkowa kwota odpowiedzialności członków	72 072
Straty do pokrycia	-1 061 760
Suma funduszu własnych	483 412

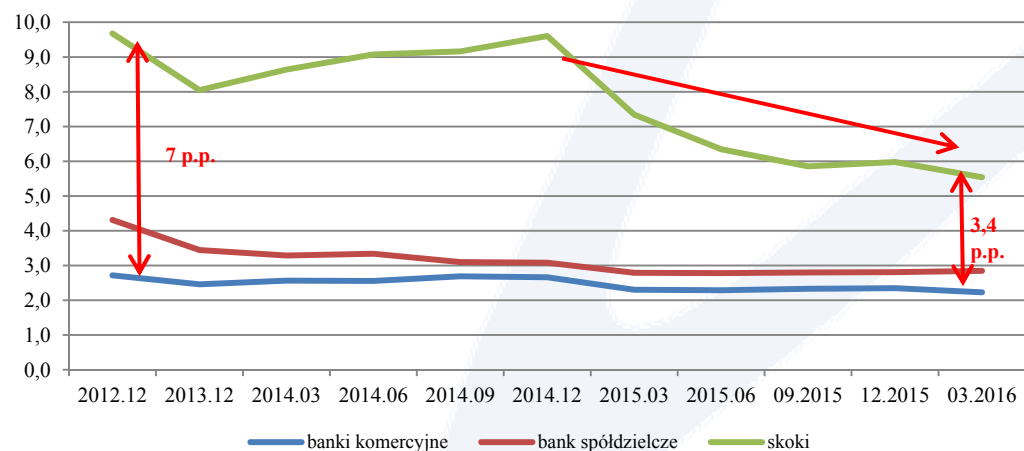
Fundusze własne, które mogą być przeznaczone na pokrycie strat z lat ubiegłych (fundusz zasobowy oraz udziałowy bez zaangażowania Kasy Krajowej) stanowią jedynie 35% wartości łącznych niepokrytych strat w sektorze kas. Pozostałą część funduszy własnych stanowią środki, które - wedle przepisów prawa (fundusz z aktualizacji wyceny) i uzgodnień kas z Kasą Krajową (fundusz udziałowy kas objęty przez Kasę Krajową) - nie mogą służyć pokrywaniu strat.

Działalność inwestycyjna i kredytowa (2)

Struktura portfela kredytowego wg terminów zapadalności na koniec poszczególnych kwartałów (w mln zł)

Marża odsetkowa

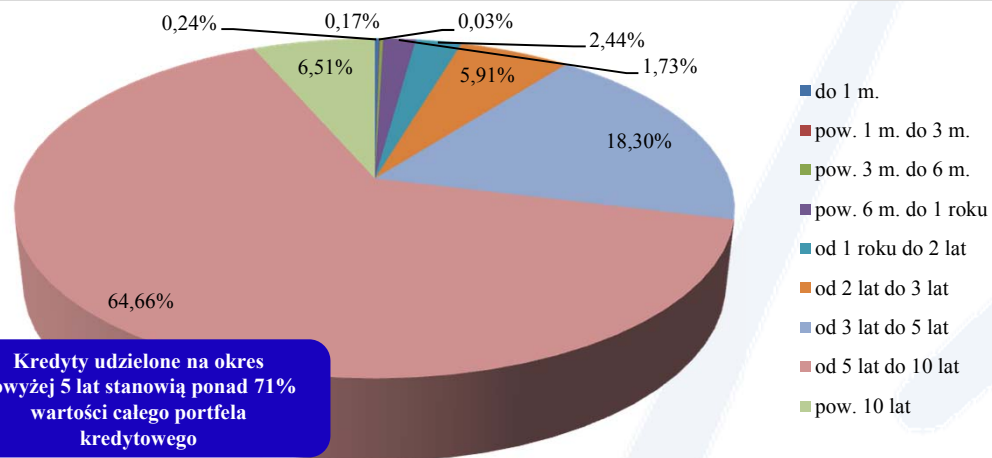
Struktura aktywów sektora kas wg stanu na 31.03.2016 r.

Wybrane aktywa	Wartość (tys. zł)	Udział w aktywach ogółem
Kredyty i pożyczki	6 351 578	53,40%
Udziały i akcje	1 229 841	10,34%
Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	107 558	0,90%
Lokaty w Kasie Krajowej	2 103 165	17,68%
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	763 035	6,42%
Inne aktywa finansowe	333 405	2,80%
Aktywa ogółem	11 893 563	

W strukturze aktywów kas ponad 10% stanowią akcje i udziały. Z uwagi na ryzyko przeszacowania wartości portfeli akcji i udziałów istnieje ryzyko dla wyników finansowych kas w przyszłości.

Działalność inwestycyjna i kredytowa (3)

Struktura portfela kredytowego wg terminów pierwotnych (marzec 2016 r.)

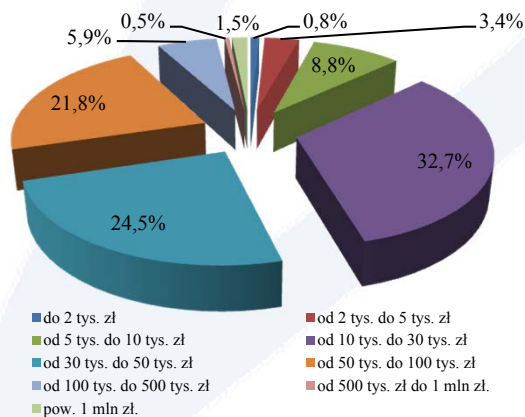
Kredyty udzielone na okres powyżej 5 lat stanowią ponad 71% wartości całego portfela kredytowego

Struktura portfela kredytowego (marzec 2016 r.)

	Ilość	Wartość (tys. zł)	w tym restrukturyzacje
Razem	577 628	6 431 348	333 193
do 2 tys. zł	97 005	54 566	733
od 2 do 5 tys. zł	106 512	219 261	4 285
od 5 do 10 tys. zł	114 086	568 334	11 048
od 10 do 30 tys. zł	170 888	2 103 855	84 926
od 30 do 50 tys. zł	57 635	1 574 258	79 519
od 50 do 100 tys. zł	28 152	1 404 830	77 971
od 100 do 500 tys. zł	3 011	377 102	49 983
od 500 tys. zł do 1 mln zł	64	30 622	5 764
pow. 1 mln zł	275	98 520	18 964

* Różnica pomiędzy poszczególnymi tabelami wynika z różnic w przekazanych danych sprawozdawczych kas

Struktura portfela kredytowego (marzec 2016 r.)

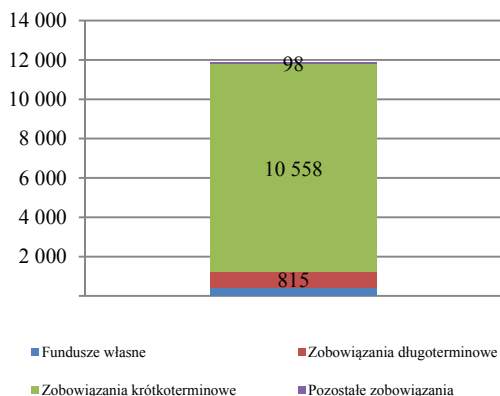

W portfelu kredytowym 7% stanowią kredyty o wartości powyżej 100 tys. zł

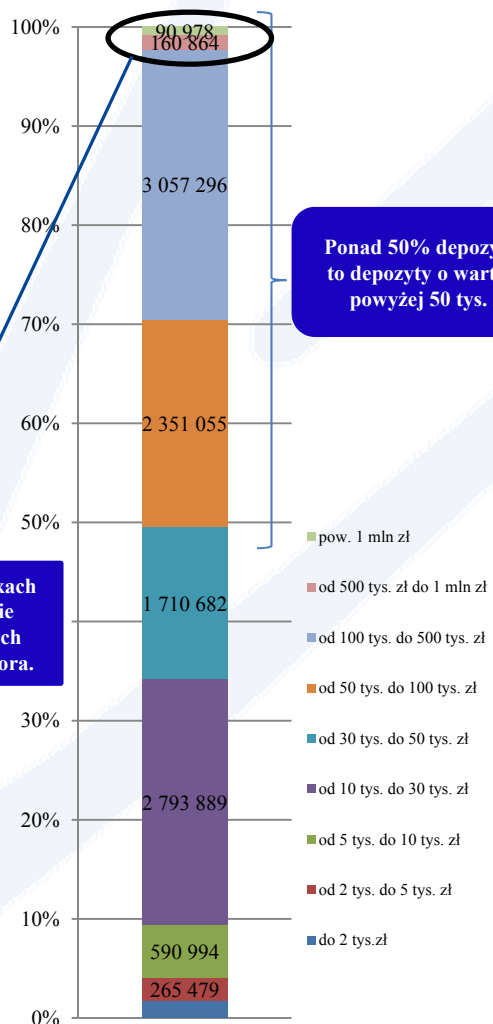
19,2% kredytów powyżej 1 mln zł podlegało restrukturyzacji, co znacznie odbiega od średniej dla całego portfela wynoszącej 5,2%. Może to mieć w przyszłości negatywny wpływ na wyniki finansowe kas w związku z koniecznością aktualizacji wartości tej części portfela.

Źródła finansowania działalności kas

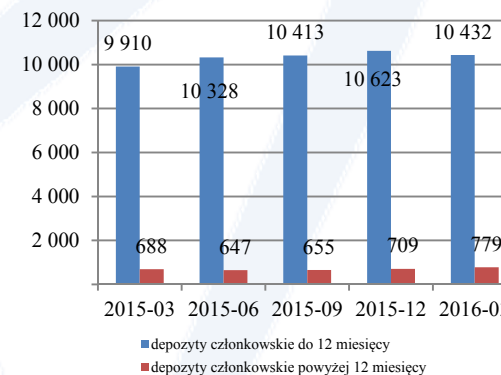
Struktura finansowania działalności kas w mln zł (marzec 2016 r.)

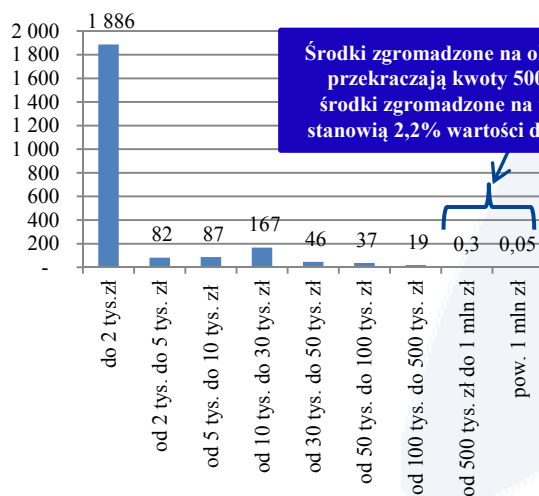
Struktura depozytów terminowych wg kwoty (marzec 2016 r.)

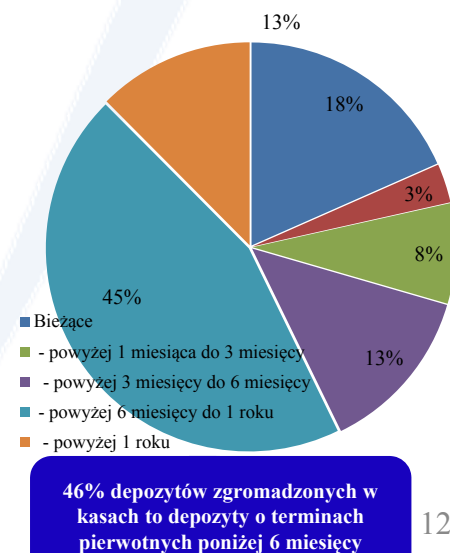
Struktura depozytów w okresach (mln zł)

Struktura depozytów terminowych wg liczby rachunków w tys. (marzec 2016 r.)

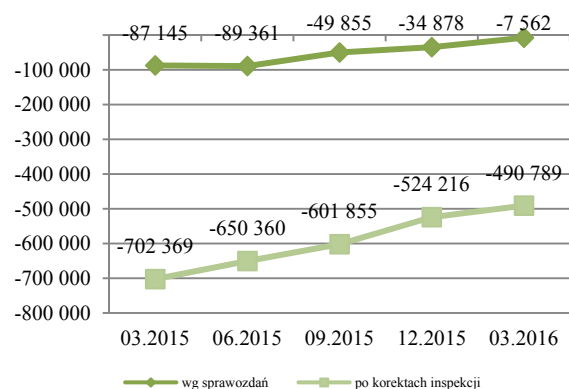

Struktura depozytów wg terminów pierwotnych (marzec 2016 r.)

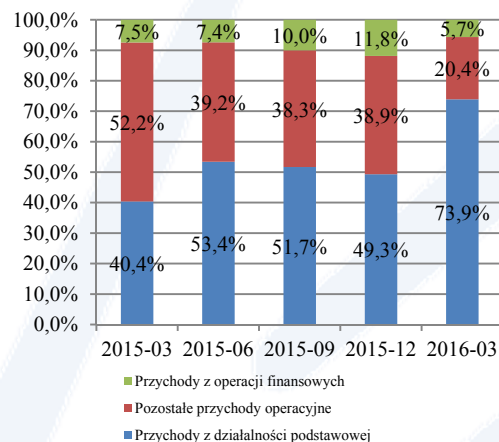

Wyniki sektora skok (1)

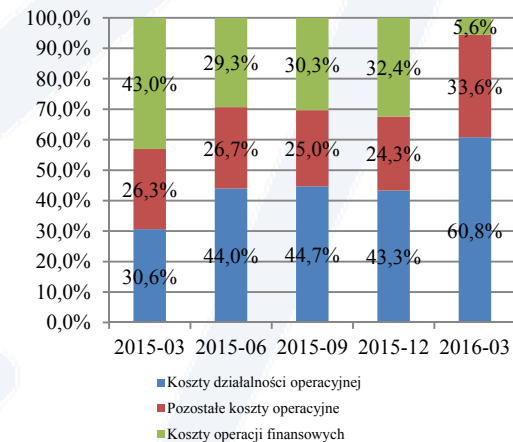
Wynik finansowy netto sektora SKOK
(tys. zł)

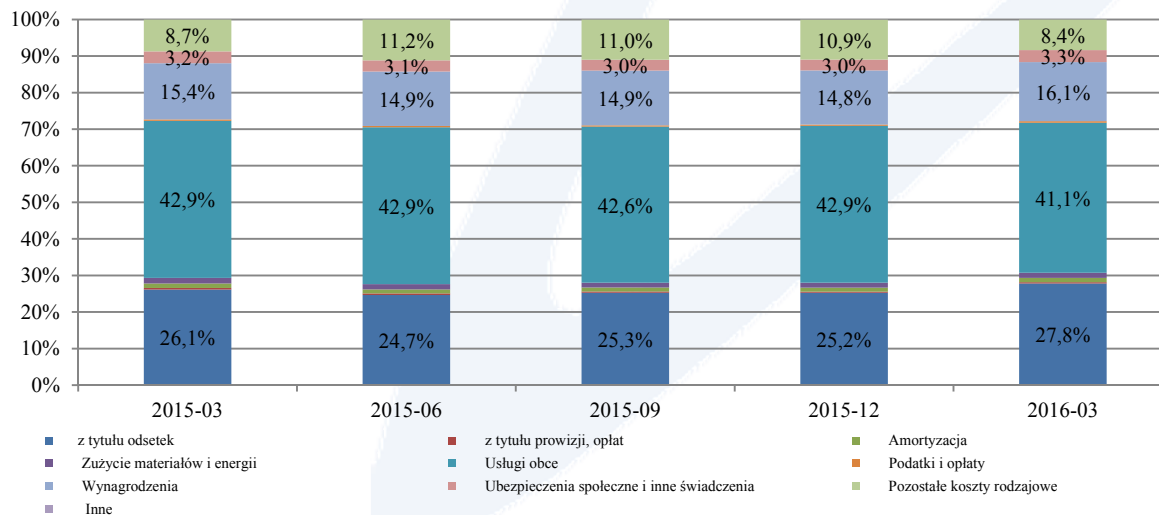
Struktura przychodów sektora kas

Struktura kosztów sektora kas

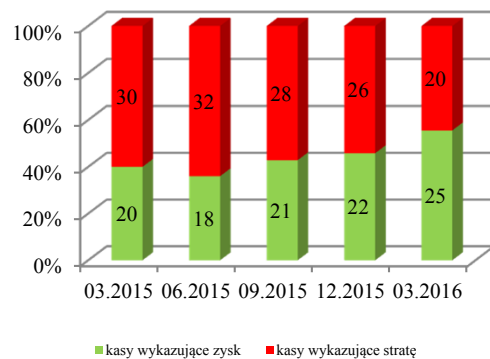
Struktura kosztów działalności operacyjnej w sektorze kas

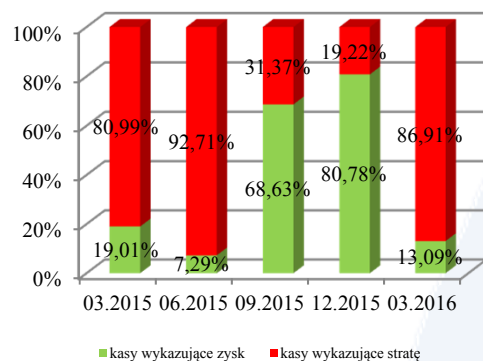
W okresie grudzień 2012 – grudzień 2015 niektóre kasy dokonały sprzedaży wierzytelności kredytowych, głównie przeterminowanych, do firm zewnętrznych. W księgach kas transakcje te zostały odzwierciedlone w następujący sposób: wartość sprzedanych portfeli należności została wykazana jako koszty operacji finansowych natomiast wartość rozwiązanych odpisów aktualizujących sprzedany portfel wierzytelności jako pozostałe przychody operacyjne.

Wyniki sektora skok (2)

Struktura kas z uwzględnieniem wyniku finansowego netto

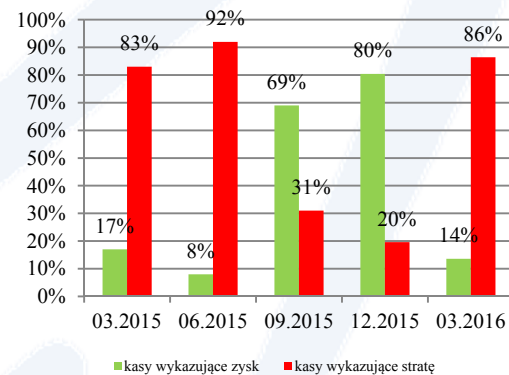

Aktywa kas z uwzględnieniem wyniku finansowego netto

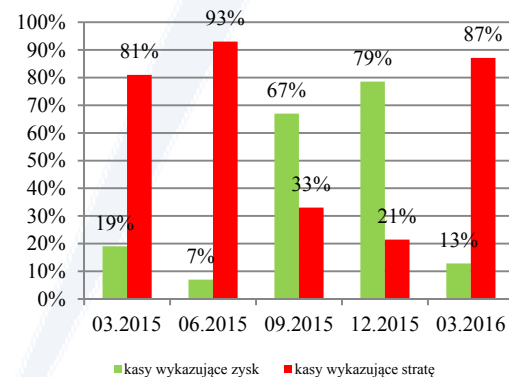

Wyniki finansowe sektora kas na koniec marca 2016 r. były ujemne, choć strata była niższa niż rok wcześniej. Wyniki finansowe kas nie uwzględniają jednak wszystkich zalecanych korekt poinspekcyjnych. Na koniec marca 2016 r. kasy w sprawozdawczości wykazały łącznie stratę netto w wysokości ok. 7,5 mln zł.

Portfele kredytowe kas z uwzględnieniem wyniku finansowego netto

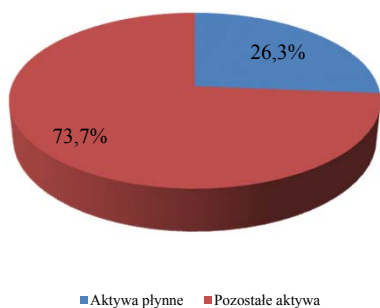

Depozyty kas z uwzględnieniem wyniku finansowego netto

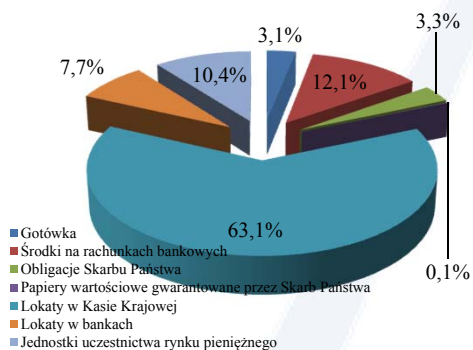

Ryzyko płynności

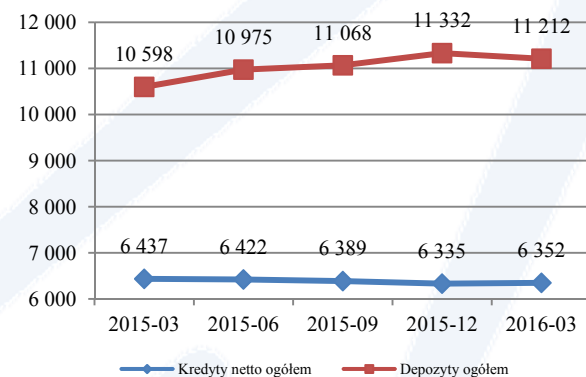
Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem

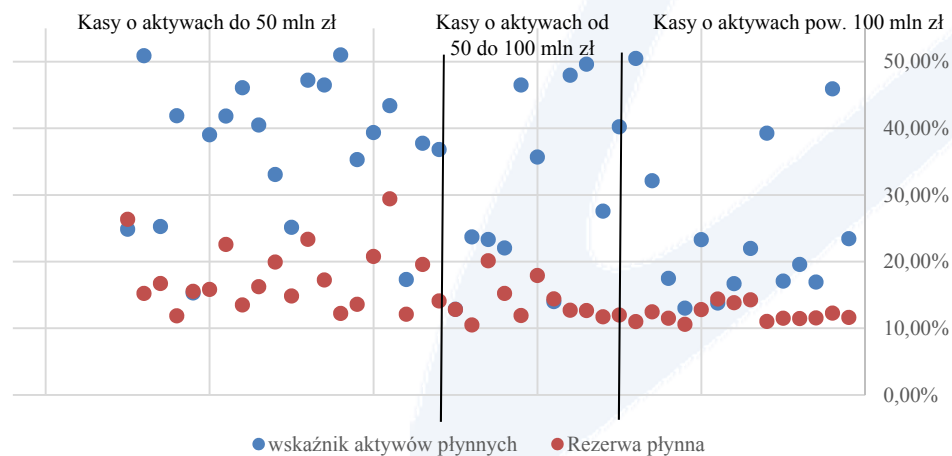
Struktura środków płynnych kas

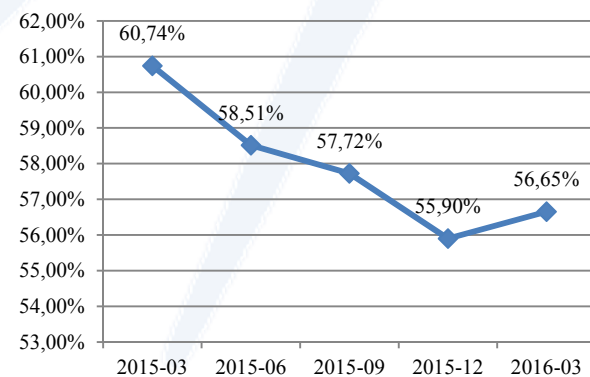
Kredyty a depozyty w sektorze kas (w mln zł)
(dane kas działających na koniec grudnia 2015 r.)

Wskaźniki płynności kas

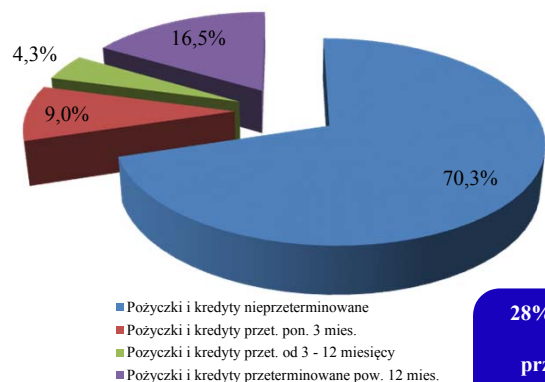

Poziom depozytów finansujących działalność
kredytową kas
(dane kas działających na koniec grudnia 2015 r.)

Ryzyko kredytowe

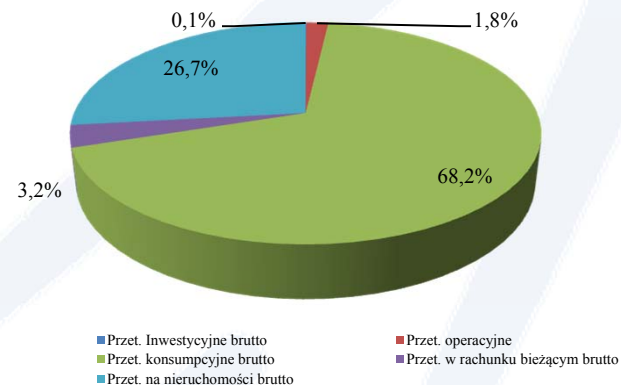
Udziały pożyczek i kredytów z uwzględnieniem terminowości obsługi

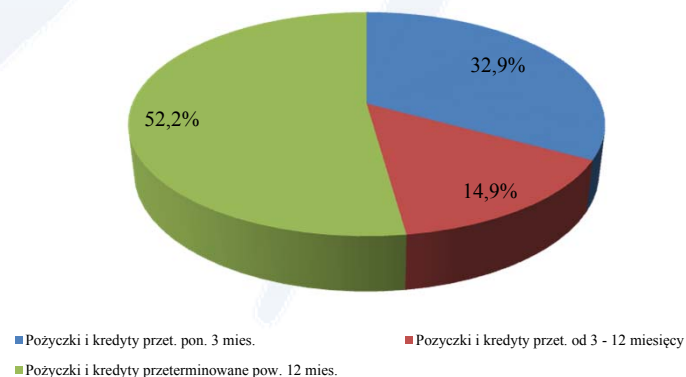
28% udział w portfelu kredytów przeterminowanych mają kredyty na nieruchomości

Prawie 30% wartości portfela kredytowo - pożyczkowego stanowią kredyty przeterminowane. Największą grupę stanowią pożyczki przeterminowane pow. 12 miesięcy.

Struktura rodzajowa kredytów przeterminowanych

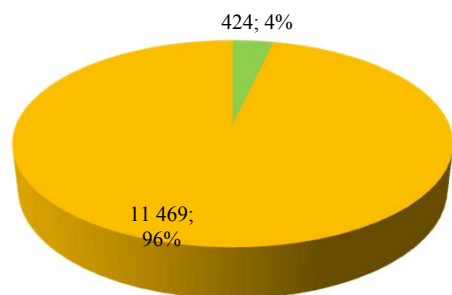

Struktura pożyczek i kredytów przeterminowanych z uwagi na okresy przeterminowania

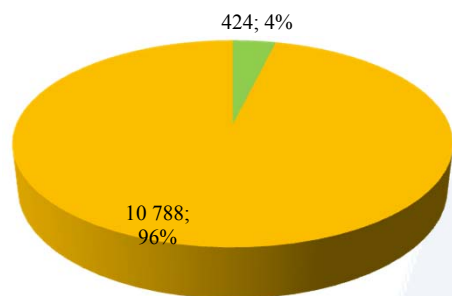
Postępowania naprawcze w kasach (1)

Aktywa kas zobowiązanych do realizacji działań naprawczych na tle sektora na koniec marca 2016 r. (w mln zł)

■ pozostałe kasy ■ kasy realizujące program naprawczy

Depozyty kas zobowiązanych do realizacji działań naprawczych na tle sektora na koniec marca 2016 r. (w mln zł)

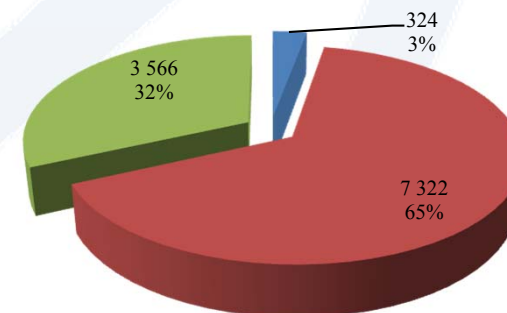
■ pozostałe kasy ■ kasy realizujące program naprawczy

Wprowadzenie wszystkich korekt wynikających z ustaleń kontroli UKNF będzie miało wpływ na poziom funduszy własnych kas. Dotychczas przeprowadzono inspekcje w 36 kasach. Zgodnie z ustaleniami UKNF, wyniki finansowe w tych kasach powinny być skorygowane o 483 mln zł. Ponadto KNF zleciła przeprowadzenie ponownego badania sprawozdań finansowych za rok 2013 w stosunku do 6 kas. Całkowita kwota korekt funduszy własnych na koniec 2013 r. w przypadku 5 kas wyniosła 995 mln zł (jedna kasa nie przeprowadziła badania).

Stosownie do ustawy o skok z 2009 r. kasa zobowiązana jest realizować program postępowania naprawczego wówczas, gdy:

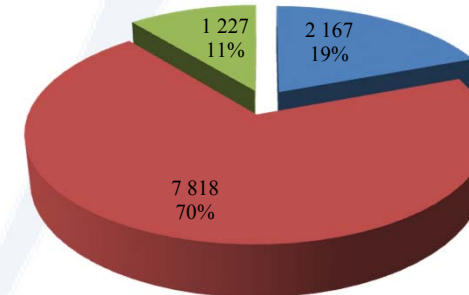
- istnieje zagrożenie wystąpienia straty w jej działalności lub
- wystąpiła strata w jej działalności lub też
- istnieje zagrożenie powstania jej niewypłacalności.

Poziom depozytów (w mln zł) w kasach z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności

■ poniżej 0% ■ 0%-5% ■ powyżej 5%

Poziom depozytów (w mln zł) w kasach z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności po uwzględnieniu korekt inspekcji

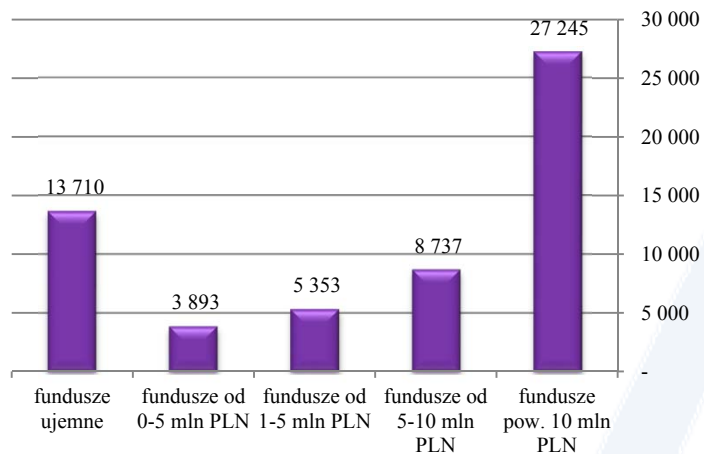

■ poniżej 0% ■ 0%-5% ■ powyżej 5%

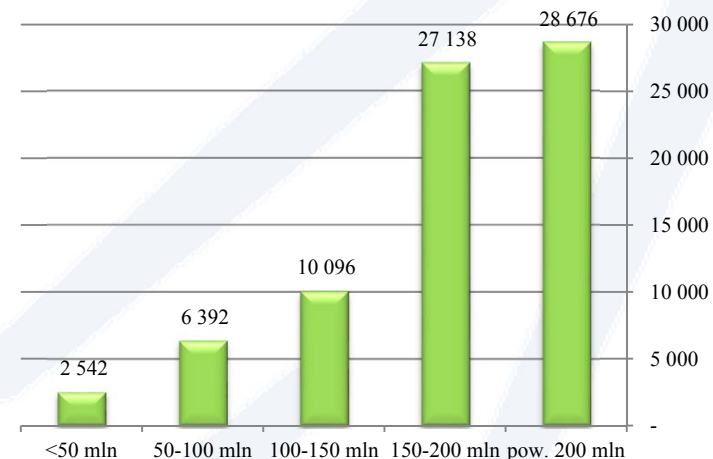
Postępowania naprawcze w kasach (2)

Pomoc finansowa Kasy Krajowej

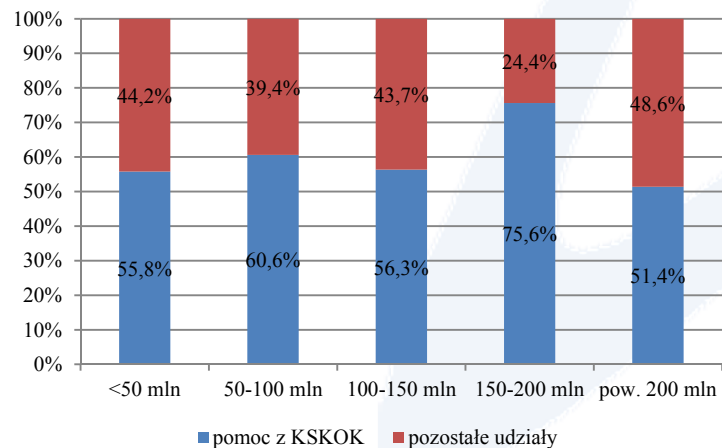
Średnia pomoc dla kas z Kasy Krajowej (tys. zł)
wg wielkości funduszy własnych

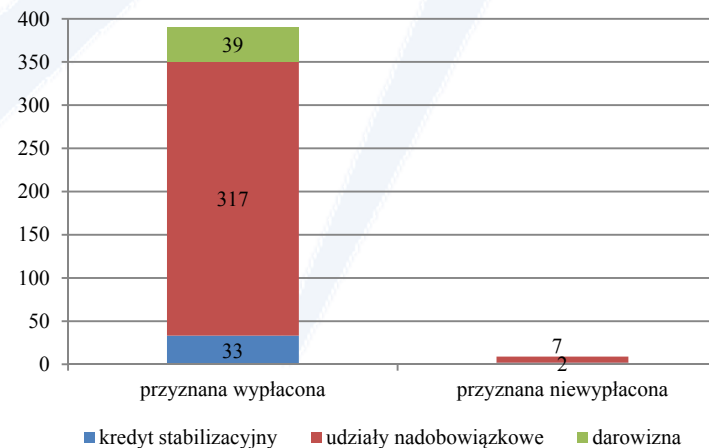
Średnia pomoc dla kas z Kasy Krajowej (tys. zł)
wg wielkości aktywów

Średnia wielkość wpłaconych przez Kasę Krajową udziałów
w stosunku do funduszu udziałowego

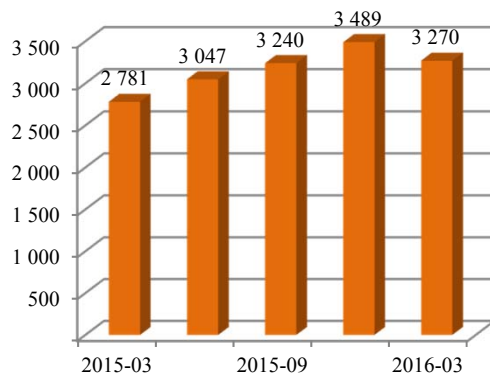

Struktura udzielonej pomocy w mln zł

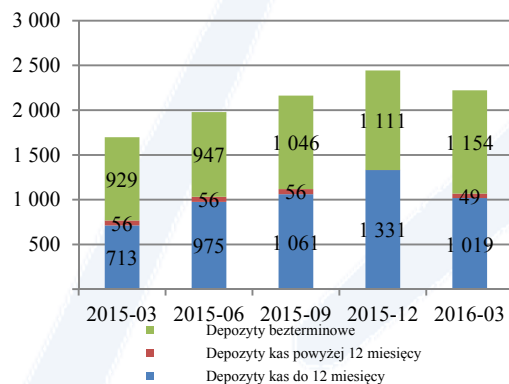

Sytuacja finansowa Kasy Krajowej

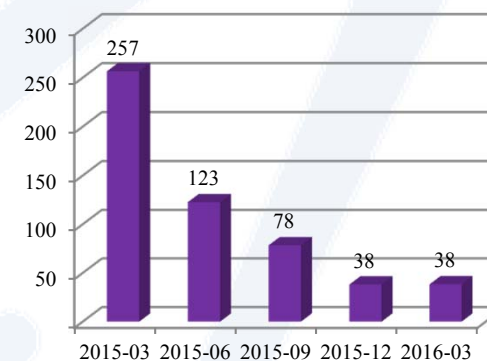
Aktywa (w mln zł)

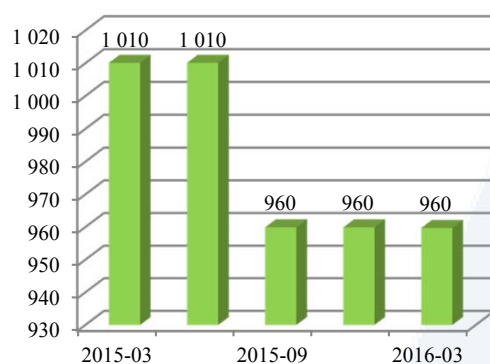
Struktura depozytów kas w Kasie Krajowej (w mln zł)

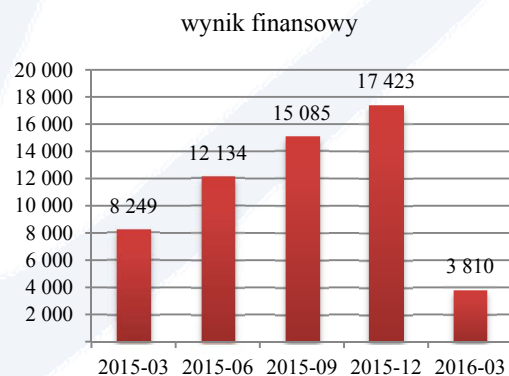
Pożyczki udzielone kasom przez Kasę Krajową (w mln zł)

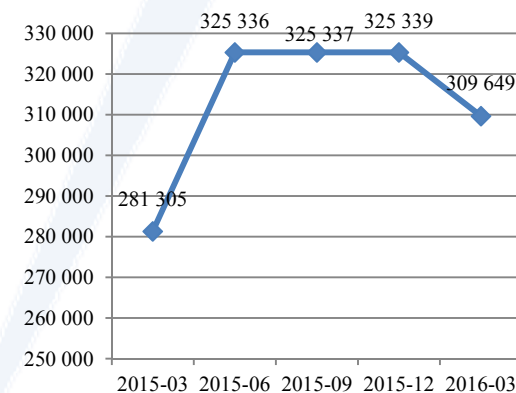
Fundusz udziałowy (w tys. zł)

Wynik finansowy netto (w tys. zł)

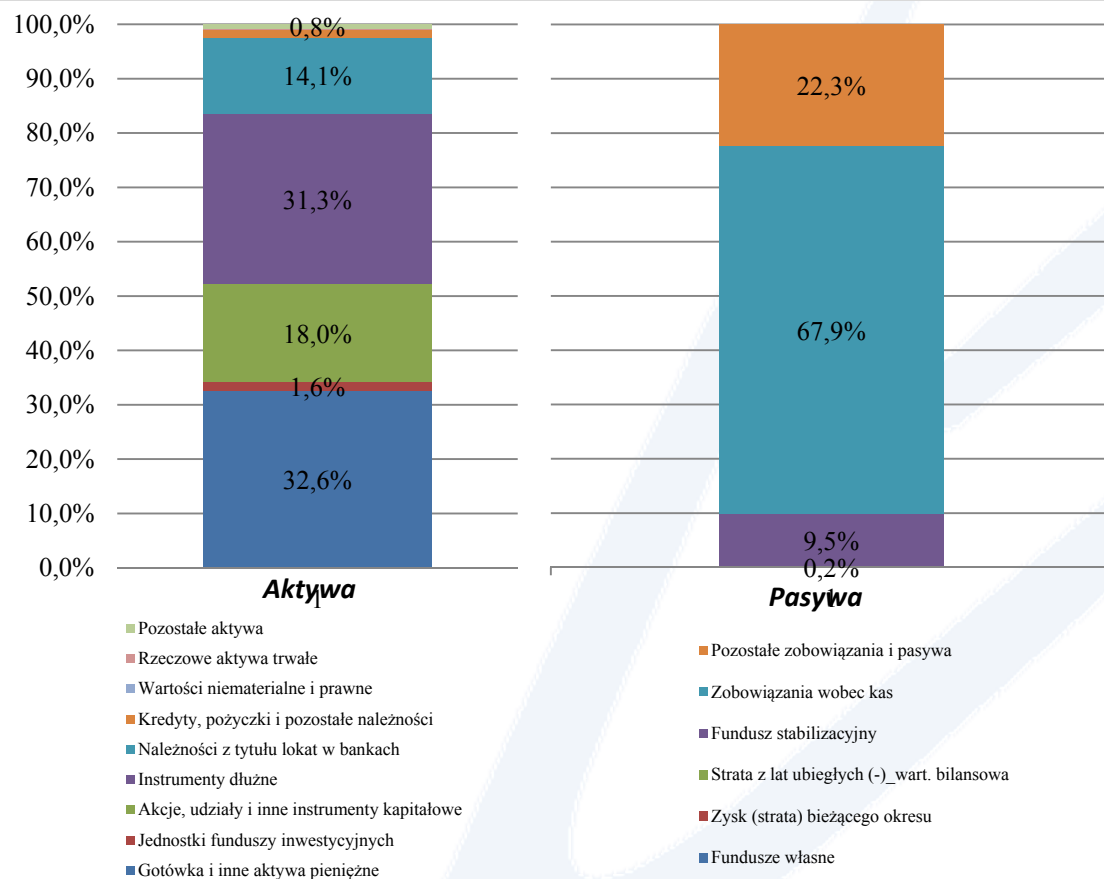

Fundusz stabilizacyjny (w tys. zł)

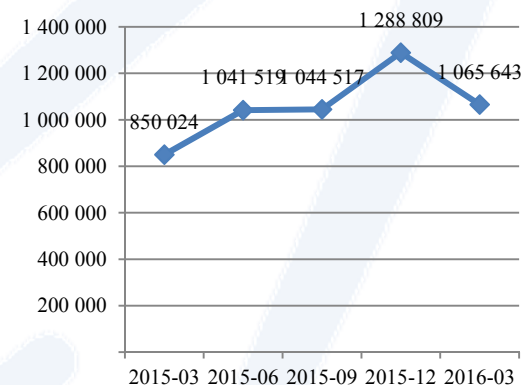
Struktura bilansu Kasy Krajowej

Struktura aktywów i pasywów Kasy Krajowej (w mln zł)

Istotną część aktywów Kasy Krajowej stanowią środki płynne. Natomiast praktycznie jedynym źródłem finansowania jej działalności są środki pozyskane od kas (lokaty obowiązkowe i nieobowiązkowe oraz opłaty).

Środki płynne ulokowane w bankach na rachunkach bieżących (w tys. zł)

Środki płynne ulokowane w bankach na lokatach terminowych (w tys. zł)

